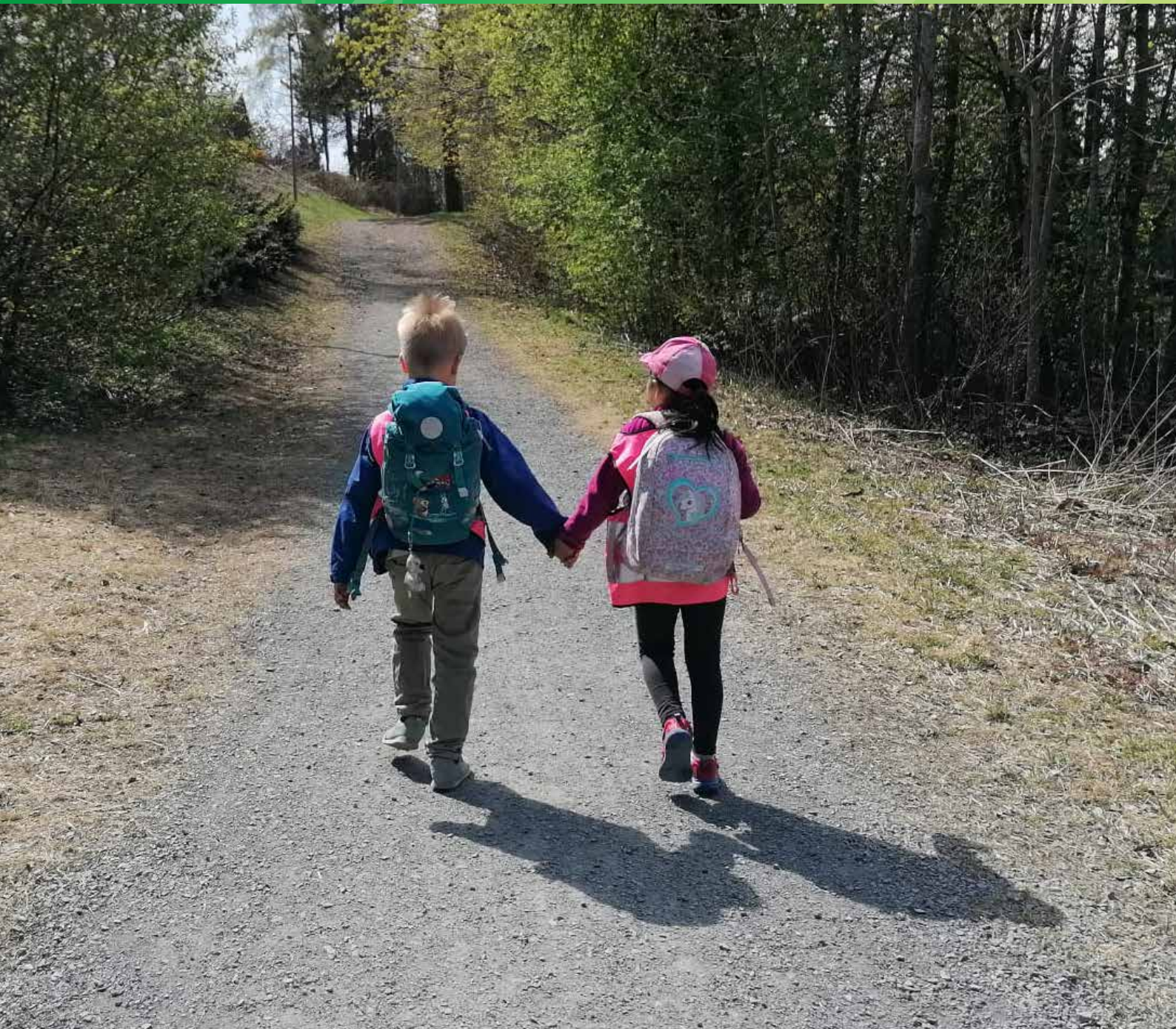

ÅRSPLAN 24/25

Tveterjordet og Myrsnipa FUS barnehage

Tveterjordet

Myrsnipa

INNHOOLD

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Årsplanen beskriver hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:
Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den setter retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – i dag og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

Vi ønsker at barna og personalet skal oppleve magi i hverdagen. Personalet skal få drive på med det de er gode på, det skaper engasjement! Når vi tar tak i små hverdagsøyeblikk og videreutvikler de kan det skape magiske stunder.

Hos oss ønsker vi at alle skal oppleve å ha en eller flere venner. Gjennom året arbeides det målrettet for å nå dette målet. Vi tilrettelegger for at nye vennskap skal kunne oppstå på tvers av alder, kjønn og avdeling. Dette gjør vi ved å tilby et variert lekemiljø, felles opplevelser, ulike gruppesammensetninger og ved å styrke lekekompetansen hos hvert enkelt barn.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen.

Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene:

Glødende: I Tvetterjordet og Myrsnipa FUS barnehage har vi voksne en indre energi som driver oss til å være fokuserte, motiverte og inspirerte til å lage hver dag så god som mulig. Glødende for oss betyr at vi utstråler entusiasme, lidenskap, engasjement og omsorg for det vi gjør i barnehagen.

Skapende: I Tvetterjordet og Myrsnipa FUS barnehage har vi en naturlig interesse for å lære, utforske, undre, skape og oppdage noe nytt sammen med barna. Vi utforsker verden rundt oss og skaper en hverdag som kan bidra til å utvikle kreativ tenkning og gleden over å undre oss over nye opplevelser.

Tilstedeværende: I Tvetterjordet og Myrsnipa FUS barnehage er vi åpne og lyttende i kommunikasjon med barn og voksne. Det handler om å legge merke til detaljer, følelser og stemninger i omgivelsene. Vi engasjerer oss øyeblikkene som er her-og-nå og er aktive i møtene med barna.

Hovedmål:

- FUS barn har et positivt selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til "resten av livet", og vet at de har påvirkningsmulighet og at
- innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen
- Våre metoder for å jobbe mot målene:
- Personalet fokuserer på barnas trivsel, utvikling og opplevelser i hverdagen
- Personalet deltar på kompetanseutvikling i form av veiledning og kurs
- Personalet følger retningslinjene til SmartMat
- Personalet følger FUS standard
- Class

I Tvetterjordet og Myrsnipa FUS barnehage ønsker personalgruppen å være profesjonelle medarbeidere som er positive og imøtekommende ovenfor barna, foreldrene og hverandre. Vi ønsker at hver dag skal være preget av glede, humor og lekenhet. Trygge voksenpersoner som viser kjærlighet og omsorg for det enkelte barn står helt sentralt. Vi ønsker å bidra til at barna blir sosialt kompetente og selvstendige. Vi vil møte barnas nysgjerrighet med engasjement, undring og anerkjennelse.

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Tveterjordet FUS barnehage og Myrsnipa FUS barnehage er to barnehager som ligger i et rolig boligstrøk på Haslum i Bærum. Det er fine grøntområder og mange turmuligheter i nærmiljøet og dette brukes flittig sommer som vinter. Skogen brukes til å utforske og undre seg sammen, samtidig som barna får gode motoriske ferdigheter ved å bevege seg i ulent terreng. I barnehagene er det også bål plass og lekeplass. Vi ser på nærmiljøet som veldig trygt da det er mange fine gangveier og lite biltrafikk. Andre populære turmål i nærområdet er Gjønnestjørdet, Haslumbanen, gressbanen ved Nadderud stadion, tursti mot Sandvika, sauejordet og biblioteket. Barnehagene samarbeider om opptak av barn, det pedagogiske innholdet i barnehagen, SU og personalet.

Tveterjordet FUS barnehage:

Venus: 1-3 år   Telefonnummer 97555618
Saturn: 3-4 år   Telefonnummer 97555616
Merkur: 4-5 år   Telefonnummer 97555614
Jupiter: 5-6 år   Telefonnummer 97555615

Myrsnipa FUS barnehage:

Myrsnipa: 1-3 år   Telefonnummer 97555619

Tveterjordet FUS barnehage as

Tveterveien 30J, 1344 Haslum.
Telefonnummer: 67539600
Mobilnummer: 97555617
dl.tveterjordet@bhg.no
<https://fus.no/tveterjordet>

Myrsnipa FUS barnehage as

Tvetermyra 23, 1344 Haslum
Telefonnummer: 67539600
Mobilnummer: 97555617
dl.myrsnipa@bhg.no
<https://fus.no/myrsnipa>

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt syn på barn og barndom:

I Tveterjordet og Myrsnipa FUS er personalet opptatt av å skape gode relasjoner og gjensidig respekt. Vi ønsker å være lekende og lyttende voksne som anerkjenner barnas uttrykk, det er en viktig forutsetning for at barna skal få utvikle seg til å bli den beste utgaven av seg selv. En god barndom krever at vi legger til rette for barns lek som igjen er med på å skape arenaer der barn kan knytte vennskap og tilegne seg sosial kompetanse.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metoder for å fremme demokrati:

- Inkluderende og respektfullt miljø:
- Vi ønsker å skape et inkluderende og respektfullt miljø der alle føler seg verdsatt og hørt og hvor vi anerkjenner mangfold og ulikheter.
- Konfliktløsning:
- Vi lærer barna konstruktive måter å løse konflikter på, for eksempel gjennom dialog, forhandling og kompromiss. Vi oppfordrer til å lytte til hverandre og finne felles løsninger.
- Deltakelse og ansvar:
- Vi gir barna muligheter til å delta aktivt i barnehagens daglige aktiviteter. Barna tar ansvar for oppgaver og vi oppmuntrer dem til å samarbeide og bidra til fellesskapet.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

Inkluderende miljø:

Barnehagen har fokus på å skape et miljø der alle barn føler seg inkludert, uavhengig av deres bakgrunn, kultur, språk eller evner. Vi oppmuntrer til gjensidig respekt og toleranse for ulikheter.

Feire mangfold:

Vi markerer ulike kulturer, tradisjoner og høytider i barnehagen. Barnehagen er åpen for å involvere foreldre og familier i å dele sin kulturelle arv og opplevelser.

Læremateriell og bøker:

Barnehagen skal ha et mangfoldig utvalg av bøker, leker og læremateriell som representerer ulike kulturer, etnisiteter, familiekonstellasjoner og funksjonsevner. Dette bidrar til å fremme forståelse og aksept for mangfold.

Språklig inkludering:

Barnehagen oppmuntrer til bruk av ulike språk i barnehagen. Dette inkluderer å verdsette og oppmuntre til bruk av morsmål og støtte flerspråklige barn i å utvikle språkferdigheter.

Dialog og samtaler:

Vi legger til rette for åpne samtaler og dialoger om ulikheter, inkludert temaer som kultur, religion, funksjonsevne og familiebakgrunn. Vi oppfordrer barna til å stille spørsmål, dele erfaringer og lytte til hverandre.

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

Bevissthet og holdninger:

I barnehagen har vi bevissthet om betydningen av likestilling og likeverd. Det er viktig å være bevisst og utfordre stereotypiske holdninger og forventninger knyttet til kjønn, og fremme et miljø der alle barn blir sett som likeverdige.

Likestilte lekemuligheter:

I barnehagen er mange lekemuligheter og materialer tilgjengelige for både gutter og jenter. Vi unngår stereotypiske oppfatninger om hva som er passende for ulike kjønn, og oppmuntrer barna til å velge aktiviteter basert på deres egne interesser.

Språklig inkludering:

Vi bruker et språk som fremmer likestilling og oppmuntrer til likeverdig deltagelse og uttrykk fra alle barn. Med det ønsker vi å inkludere alle barna i lek og andre språklige aktiviteter.

Personalets rolle:

I barnehagen fungerer personalet som rollemodeller og aktivt støtte i likestilling og likeverd. Vi skal være bevisste på egen atferd og språkbruk, og sikre at alle barn blir behandlet rettfærdig og likeverdig.

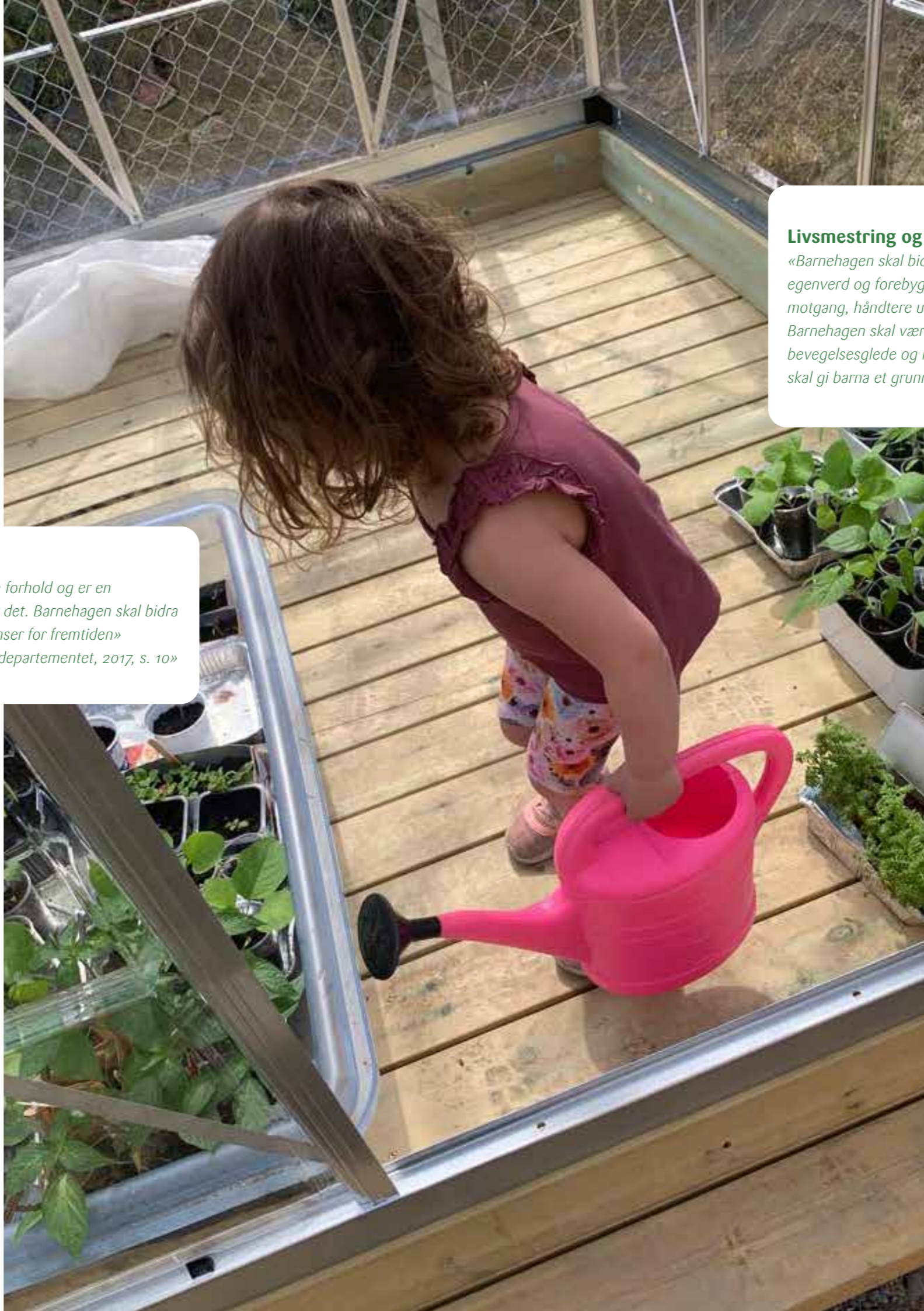
Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10»

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

- Barnehagen har fokus på gjenvinning og å minske matsvinn i løpet av året. Barnehagen har også en egen kjøkkenhage der barna er med på hele prosessen "fra jord til bord". Barna er med på høsting av frukt og grønt som vi har dyrket selv, og som vi bruker i matlaging.
- Barna lærer å ta vare på naturen og behandle skogen med respekt. Gjennom for eksempel vårt prosjekt med klekking av kyllinger får barna innblikk i hvordan et liv oppstår, og de får kjennskap til matens opprinnelse.
- Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

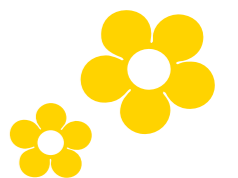
Livsmestring og helse

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

- Barnehagen har nulltoleranse for mobbing, med egne handlingsplaner for dette.
- Barnehagen legger til rette for fysisk aktivitet som stimulerer barnas bevegelsesglede og bidrar til sunn utvikling av kroppen året rundt.
- Barnehagen følger SmartMat ([Info om mat i barnehagen SMARTMAT ba... \(fus.no\)](#)), som er FUS-barnehagens matkonsept. Gjennom uken serverer vi variert mat bestående av grønnsaker, fisk, kjøtt, korn og belgfrukter.
- [Handlingsplan mot mobbing_64996cb62e31b.pdf \(fus.no\)](#)

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn uttrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte: Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og lærings situasjoner. De ansatte etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for å skape forut-

sigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: De ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger: Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

**BARNET
FØRST!**

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring: De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål svar – sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og fremog tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

5. BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

- Her i Tvetterjordet FUS ser vi barn som subjekt. Det innebærer å være bevisst på barnas ulike uttrykksformer, vår egen definisjonsmakt og å se på de som likeverdige mennesker. Ved å ha et slikt syn plukker man opp barnas interesser og ønsker. Det barna er opptatt av former hvordan vi jobber i hverdagen.
- Være bevisst på egen definisjonsmakt slik at man kan anerkjenne barnas ønsker
- Gi barna en følelse av at de betyr noe
- Gi barna eierskap til det de gjør i barnehagen

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metoder for å skape et godt foreldresamarbeid:

- Samarbeid mellom barnehage og foreldre er svært viktig for oss i Tvetterjordet FUS. Vi lytter til hverandre for å gi barna som kommer hit et godt og trygt tilbud. Ved å være her for barna innebærer også at vi er her for foreldrene. Foreldre kjenner barna sine best, og for at kvaliteten skal bli god så må det være et tett samarbeid.
- Vi brenner for barna, derfor er det viktig oss å fortelle foreldre hva barnet opplever i barnehagehverdagen. (MyKid)
- I tillegg til den daglige kommunikasjonen, inviterer vi foreldre til utviklingssamtaler. Gjennom samtalen får vi muligheten til å vurdere det enkelte barn og familiebehov.
- Vi har et Samarbeidsutvalg (SU) som er en arena der foreldre kan melde saker om barnehagens drift. Utvalget består av både foreldre og ansatte som sammen tar avgjørelser på vegne av hele barnehagen.
- Diverse arrangement som styrker fellesskapet mellom barn, foreldre og personalet, (FN-dagen, Lucia, påskefrokost, sommerfest og dugnad)

Samarbeid med andre instanser:

- Skoler i nærområdet
- Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT)
- Logoped
- Bærum kommune
- FUS-kjeden og Trygge barnehager
- FUS barnehager i Bærum og Asker
- Helsestasjonen
- Barneog ungdomspsykiatri poliklinikk (BUP)
- Overganger

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en trygg og god tilvenning:

- Foreldre og barn inviteres til besøksdager i juni.
- Det vil være et foreldremøte for foreldre til nye barn.
- Det kommer et informasjonsbrev før sommeren med navn på avdeling og voksne på avdelingen.
- Når dere kommer til oppstartsdato har barnet fått egen plass med navn i garderobene og på badet.
- Når dere kommer første dag, får dere tildelt en kontaktperson som vil ha ansvar for tilvenningen.
- Antall dager og hvordan vi legger opp tilvenningen avgjøres av behovet til barnet.
- Vi tilbyr en oppstartssamtale kort tid etter tilvenning for de som har behov for det.
- vedlegg: en god og trygg barnehagestart ([Veileder for tilvenning_64996b50bb234.pdf \(fus.no\)](#))

Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

- Fra januar til sommerferien går barna på besøk til avdelingen de skal begynne på, for å bli kjent med de andre barna på samme alder og de voksne som jobber der.
- Treårsklubben. Barna som skal slutte på Myrsnipa og begynne på Tvetjordet besøker hverandre flere ganger før de gjør skiftet.
- Foreldre og barn inviteres til besøksdag i mai/juni ved bytte av avdeling.
- Vi sender ut bilder av de ansatte på den nye avdelingen før sommerferien.

Overgang mellom barnehage til skole

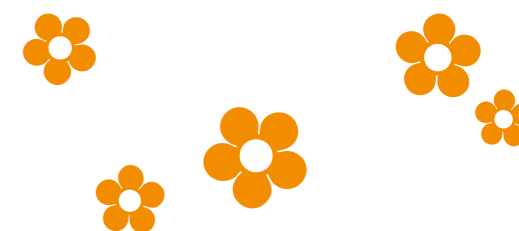
«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

- Skolestartergruppe
- Trampolinebok (Skoleforberedende oppgavebok)
- Besøk på alle skolene
- Barna er med på overføringssamtaler om våren
- Skolene kommer på besøk til barnehagen
- Gjennom hele året jobber vi mye med at barna skal bli selvstendige, ansvarsbevisste og selvgående
- Avslutningsseremoni

Vi følger Bærum kommunes retningslinjer for helhetlig opplæringsløp <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/barnehage/kvalitet-i-barnehagene/helhetlig-opplaringslop-i-barum-februar-2020.pdf>

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: «en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.» Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon:

- Vi bruker observasjonverktøyet CLASS
- Felles møter hvor vi reflekterer over vår praksis
- Veiledning og kurs
- Personalmøter og avdelingsmøter
- Planleggingsdager
- Udir (foreldreundersøkelsen)

Planlegging

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metoder for planlegging:

- Årsplan og rammeplan
- Progresjonsplaner
- Periodeplaner
- Handlingsplaner
- Temaplanlegging: Dette innebærer å fokusere på bestemte temaer eller områder over en viss tidsperiode.
- Individuell planlegging: Individuelle planer kan inkludere spesifikke mål, aktiviteter og tilpasninger som er tilpasset hvert barns unike behov.
- Prosjektplanlegging: Dette innebærer å gjennomføre langsiktige prosjekter som involverer barna aktivt i hele prosessen.

Vurdering

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

Vurdering av det vi gjør i barnehagen er en viktig forutsetning for god planlegging og utvikling av barnehagens innhold. Vi må hele tiden se, tolke og forstå relasjoner og samspill som utgjør barnehagens daglige virksomhet og atferden både hos barna og personalet. Vi må vurdere hvordan vi skal komme videre og vektlegge det som er bra og hindre det som er uheldig. Vi har årlige brukerundersøkelser hvor dere som foreldre/foresatte får mulighet til å komme med deres vurdering av arbeidet i barnehagen. Vi har også årlige CLASS observasjoner der vi får en rapport på hva vi kan jobbe videre med for å bli en best mulig barnehage.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehage-loven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å plan-legge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

- Periodeplanene
- Dagsrapporter på MyKid
- Ukeplaner og månedsplaner på MyKid
- Bilder som deles på MyKid
- Barnemapper på MyKid (Foreløpig arkivskap)
- Ringperm med barns kreasjoner
- Prosjekter
- Praksisfortellinger
- Dokumentasjon og evaluering av prosjektog aktivitetsarbeid.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Inkluder barnet i meningsfulle felleskap
- Class, observasjonsmetode for å styrke læringsmiljøet på de ulike avdelingene
- Tilrettelegging for enkeltbarn
- Små grupper med voksenstøtte
- Valg av prosjekt som favner alle barn uavhengig av forutsetninger, slik at de opplever meningsfull deltakelse i felleskapet.
- Bygge på barnets styrker
- Får veiledning av kompetansesenteret i samarbeid med foreldre.

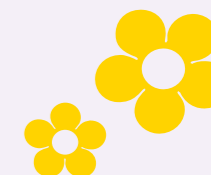
[Spesialpedagogisk hjelp i barnehage \(fus.no\)](#)

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

FAGOMRÅDENE OG PROGRESJONSPLAN

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst jobber vi for at barna utvikler et godt muntlig språk og evne til å kommunisere i et sosialt samspill. Nonverbal og verbal kommunikasjon er viktig for et rikt språk. Barna skal få kjennskap til bokstaver og tekster.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Speile barns språk og uttrykk • Benevnelse, setter ord på hva barna og de voksne gjør • Repetisjon • Enkle sanger, rim og regler • Bruke hele kroppen til å kommunisere • Gi barna god tid • Lese ofte med varierte bøker: pekebøker, billedbøker. • Hverdagssang • Eventyr og dramatisering • Gjentakelser • Begrepslæring • Introdusere telling 	<ul style="list-style-type: none"> • Rim og regler • Samlingsstund: vente på tur, lytte til hverandre, snakke foran forsamling • Høytlesing av bøker • Spillgrupper • Turtakingssignaler • Turgiversignaler • Røde og grønne tanker • Skrive sitt eget navn • Eventyr og dramatisering • Bibliotekbesøk • Spill med enkle regler • Rollelek og dialog • Tøyse med ord • Veilede hvordan man kommuniserer og lytter til andre 	<ul style="list-style-type: none"> • Trampolinebok; skoleforberedende oppgaver • som telle, lære bokstaver • Leser fortsettelsesbøker • Hører på lydbøker • Snakkepakke • Språklek; fokus på språk i mindre grupper • Rim og regler • Måltid som en pedagogisk arena for samtale og dannelse. • Dramatisering • Presentasjon for de andre i barnegruppen f.eks i samling • Bruke språk til kommunikasjon • Sette ord på følelser

KROPP BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse mat og helse bidrar personalet til at barna skaffer seg ulike erfaringer og utvider forståelse og respekt for egen og andres kropp. Vi vektlegger hygiene, godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile. I arbeid med fagområdet legger vi til rette for aktiviteter i barnehagen og i nærmiljøet. Gjennom FUS smart mat legger vi vekt på et variert og sunt kosthold med frukt og grønnsaker hver dag.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna boltringsrom • Balanse, klatre og løpelek • Musikk og dans • Utfordre barna • Gi barna rom til å utforske med hele kroppen • Bli kjent med kroppen • Tilrettelegging for soving og hviling • Gode og trygge rutiner rundt hygiene og dotrening • Være støttende, men også gi mulighet til å prøve selv • Turgåing • Variert kosthold 	<ul style="list-style-type: none"> • Dans • Utelek • Turer i nærmiljøet • Aking • Skidag • Skøyter • Dugnad • Variert mattilbud • Bøker om kroppen • Renslighet og hygiene • Utetid hver dag uansett vær • Kle på seg selv • Gjenbruk og kildesortering • Plukke søppel i naturen • Lære om bærekraftig utvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • Sette grenser for egen kropp • Svømmeopplæring • Lengre turer • Allsidig bevegelseslek ute og inne • Sykkeltur i nærområdet • Egen skiskole og skidag • FUS smartmat der barn deltar på kjøkkenet • Formingsaktiviteter • Renslighet og hygiene • Utetid hver dag uansett vær • Bamsedoktor

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Barnehagen skal gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur, og til å få uttrykke seg kreativt ved hjelp av ulike teknikker og materialer. Vi vektlegger sang og musikk daglig i ulike uttrykksformer.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Gi rom for barns estetiske uttrykk • Formingsog naturmaterialer • Synge sanger med bevegelser Male med hendene • Skape ting med ulike materialer • Musikk og dans • Instrumenter • Bygge med klosser • Leker skal være tilgjengelig • Introduksjon til ulike rytmeinstrumenter • Introduksjon til ulike musikk-sjangre • Introdusere farger • Utforske taktilsansen • Rollelek (kostymer) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sang i samlingsstunder og ved høytider • Maling med ulike teknikker og materialer • Landart • Ulike formingsmaterialer • Dukketeater • Formingsmateriell ute og inne • Formingsaktiviteter med naturmaterialet • Besøke parker, museum og bibliotek • Markerer ulike høytider med tilhørende mat og klær 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi rom for å skape egne sanger og fortellinger • Formingsprosjekter over lengre perioder • Aktiviteter i forhold til tradisjoner og merkedager • Besøke teater, museum og bibliotek • Bruke nærområdet og naturmaterialer til lek og skapende aktiviteter • Sang og dans • Dramatisering

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Barna skal få oppleve naturen i all slags vær, og bli kjent med og få forståelser for ulike planter og dyr, landskap og årstider. De skal få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære om naturen og bli kjent med hvordan vi kan ta vare på naturen. De skal få undre seg over naturens mangfold og få forståelse for hvordan teknologi kan brukes i lek og i hverdagen.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Ute hver dag uansett vær, temperatur og årstider • Ser på ulike insekter, planter og dyr • Tur i nærområde • Konstruksjonsleker • Kjøkkenhage (plante, høste og bruke i mat) • Rusken (plukke søppel) • Bruke naturmateriell • Eksperimenter (naturelementer/forskerfrø) 	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvakter • Kjøkkenhage (plante, høste og bruke i mat) • Plukke søppel i nærområdet • Se hva som skjer med søppel som kastes i naturen • Ta med oss søppel hjem fra tur også andres • Ute hver dag i all slags vær • Gjenbruk • Kildesortering 	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvakter • Lære om hvordan man kler seg etter været • Læring og opplevelser i naturen og bruk av naturmaterialer • Lære om dyr og dyreliv • Følge årstidene • Respekt for naturen • Bruk av smart-tv • Resirkulering • Egen friluftskole høst og vår

ANTALL, ROM OG FORM

Barnehagen oppmuntrer til matematisk forståelse og logisk tenkning gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter. Vi gjør barna kjent med matematiske begreper på en lekende måte slik at de blir bedre rustet til videre skolegang.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Klassifisering • Sanger med telling, rim og regler • Parkobling • Knytte tall til ting • Telle høyt med barna • Puslespill • Sortere • Bygge • Eventyr med telling • Teller "hvor mange barn og voksne vi er i dag" 	<ul style="list-style-type: none"> • Telle • Årstid • Ukedag • -Dato • Måleenheter vilkårlige og standardiserte • Puslespill • Tellespill • Sanglek • Kategorisere; antall, farger og form • -Bruker rommet som tredje pedagog 	<ul style="list-style-type: none"> • Avansert konstruksjonslek • Matematiske begreper • Ulike former og mønster • Brettspill • Sammenligning, sortering, plassering, rekkefølge, orientering, visualisering • Preposisjoner • Parkobling • Tall, telling og måling

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barna skal få bli kjent med personer, arbeidsplasser, kulturarenaer og institusjoner i barnehagens nærmiljø. De skal få erfare at uansett alder, kjønn og forutsetning skal alle ha like muligheter og vite at de er viktige i fellesskapet. I barnehagen bruker vi ulike medier og litteratur for å gi barna kunnskap og forståelse om ulike temaer.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Tur til biblioteket, brannstasjon, t-banen, butikk • Forskjellig litteratur om gård, kjøretøy og mer. • Markere ulike kulturer (samisk høytid, Pride, FORUTbarneaksjonen, FN, 17.mai og mer) • Lære å dele, vente på tur, følge enkelte regler • Samlingsstund 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer til ulike institusjoner i nærområdet • T-banen til byen • Litteratur om gård, by og land • Besøk av teater i barnehagen • Respekt for hverandre • FORUT-barneaksjonen 	<ul style="list-style-type: none"> • Skolebesøk • Felles regler • Ta gode valg • Biblioteket • Kjøre buss og T-bane • Trafikk, bevisstgjøringer og handlinger • Oppleve Oslo (Bygdøy, sentrum, Tøyen) • Skolestartergruppe • Brannvern med besøk på brannstasjonen på Bekkestua og samling på Kalvøya • Gjøre barna kjent med samisk kultur • Nissefest • Kjennskap til FN barnekonvensjonen

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Barnehagen legger til rette for at barna skal tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier. Vi ønsker at barna skal utvikle respekt, toleranse og interesse for hverandre på tross av ulik kultur, religion og livssyn. Vi lar den kristne kulturarven komme til uttrykk gjennom høytidsmarkeringer.

0-2 åringer	3-4 åringer	5-6 åringer
<ul style="list-style-type: none"> • Høytidsmarkeringer • Veilede barna å hva som er riktig og galt • Lære å dele • Vente på tur • Vise respekt for det som lever ute i naturen • Lære barna at man er forskjellig, ulike behov og alle er like verdt • La barna få undre seg over ulike situasjoner og hendelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Markering av høytider og merkedager • Lærer å ta hensyn til andre • Vise respekt for dyr og natur • Rutiner og regler • Barna får være med å påvirke egen hverdag • FORUT – barneaksjonen 	<ul style="list-style-type: none"> • Markering av tradisjoner og merkedager, både norske og utenlandske • FORUT-barneaksjonen • Respekt for mennesker og dyr • Ethiske og filosofiske spørsmål • Likestilling og mangfold • Barns medvirkning • Likheter og ulikheter • Pride • Stopp ikke mobb-sangen

